

GRAMMEX press

3
2019

Eino Grön,
yli 10 000
keikan artisti

Hyvitysmaksu
luo oikeuden-
mukaisuutta

**Von Hertzenin
veljekset**
kutsumus-
ammattissaan

Ellinoora
luottaa
yleisöön

VUOKRATURVA MYYNTITURVA

Tarvitsetko vuokralaisen asuntoosi?

Vuokraamme asuntoasi markkinajohtajan ammattitaidolla. Soita meille, niin asiat hoituvat helposti ja nopeasti!

Vuokraturva on tutkitusti* tunnetuin ja kokonaisuudessaan paras vuokravälittäjä. Voit turvallisesti liittyä tyytyväisten asiakkaidemme joukkoon.

Me takaamme vuokranmaksun ja turvaamme vuokratulosi.

p. 010 2327 300, www.vuokraturva.fi

Haluatko myydä asuntosi kätevästi?

Myyntiturva myy asunnot edullisilla kiinteillä välityspalkkioilla ja markkinoi asuntoja erityisen monipuolisesti.

Käytämme mm. kuvallisia lehti-ilmoituksia sekä virtuaaliesittelyjä. Kuningaskuluttajan mukaan Myyntiturvan asiakkaat ovatkin saaneet asunnoistaan parhaat kauppahinnat.

Soita meille – palvelemme viikon jokaisena päivänä klo 8–20!

p. 010 2327 400, www.myyntiturva.fi

HYVITYSMAKSU VUORISTORADASSA 26

KUVA: BRETT CRITCHLEY / DREAMSTIME

VON HERTZEN BROTHERS 28

KUVA: TERO AHONEN

ESITTÄVIEN TAITEILIJOIDEN JA ÄÄNITTEIDEN TUOTTAJAIN TEKIJÄNOIKEUSYHDISTYS GRAMEX RY:N ASIAKASLEHTI

Pieni Roobertinkatu 16 A, 00120 Helsinki
Osoitteenmuutokset gramex@gramex.fi
Päätoimittaja Lauri Kaira
Toimitussihteeri Heikki Jokinen
Ulkoasu ja taitto Helena Kajander
toimitus@gramex.fi, p. (09) 4282 7488, www.gramex.fi
Julkaisija Gramex ry / 30. vuosikerta / ISSN 0787-6564
Painotyö Forssa Print / Painos 49 400 kpl
Gramex Facebookissa www.facebook.com/gramexry/

Ilmoitusmyynti Otavamedia Oy
Myyntipäällikkö Anne Joukainen, p. 050 310 3081, anne.joukainen@otava.fi
Myyntipäällikkö Juha Kurvinen, p. 040 541 5787, juha.kurvinen@otava.fi
Gramexpress 2019 Nro 1 Ilmestyy 18.3. Ilmoitusvaraus 20.2.
Nro 2 Ilmestyy 17.6. Ilmoitusvaraus 16.5.
Nro 3 Ilmestyy 30.9. Ilmoitusvaraus 30.8.
Nro 4 Ilmestyy 16.12. Ilmoitusvaraus 14.11.

KANNESSA ELLINOORA

KUVA: NANA SIMELIUS

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

Musiikille kuuluu hyvää

Musiikkialan kokonaisarvo ja musiikkivienti jatkavat kasvuaan. Eniten kasvavat musiikkivienti ja äänitemyynti. Tämä ilmenee Music Finlandin uusimmasta tutkimuksesta *Suomen musiikkialan talous ja vienti 2018*.

Suomen kotimaisen musiikkialan kokonaisarvo vuonna 2018 oli 945 miljoonaa euroa. Se on 1,5 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Elävä musiikki muodosti noin puolet alan arvosta. Tekijänoikeuskorvausten arvo oli 96 miljoonaa euroa. Voimakkain kasvu näkyi kuitenkin äänitemyyntissä, joka lisääntyi 11 prosenttia edellisvuodesta ja oli nyt 81 miljoonaa euroa.

Äänitemarkkina Suomessa kasvoi nyt jo neljättä vuotta peräkkäin, erityisesti enenevän suoratoiston ansiosta. Suoratoistopalveluiden osuus äänitemarkkinasta on nyt 85 prosenttia.

Vienti kasvoi kotimarkkinaa nopeammin. Suomalaisen musiikkiviennin markkina-arvo oli vuonna 2018 yhteensä 78,5 miljoonaa euroa. Se nousi edellisvuodesta peräti kolmanneksella.

Musiikkiviennin kasvu pohjaa erityisesti teknologiakenttään. Äänentoistoteknologian vienti, musiikkitekniikkaa ja -osaamista hyödyntävien start-up-yritysten vientitulot ja muut musiikkiviennin tavarat ja palvelut olivat yhteisarvoltaan peräti 49,7 miljoonaa euroa. Musiikkiviennin perinteisistä aloista eniten kasvua syntyi tekijänoikeustuloissa, 22 prosenttia.

Tekijänoikeustulot olivat 5,7 miljoonaa euroa, elävän musiikin vienti 12,8 miljoonaa euroa ja äänitevienti 6,5 miljoonaa euroa. Myös popmusiikin teosvienti kasvoi vuonna 2018. Vuoden aikana ulkomaiset artistit julkaisivat yhteensä 76 suomalaiskirjoittajien tekemää kappaletta.

Musiikkiviennin suurin kohdealue oli edelleen saksankielinen Eurooppa, 24 prosenttia viennistä. Pohjoismaat ja Pohjois-Amerikka olivat seuraavina, kumpikin noin 15 prosentin osuudella. ●

Viennissä nousua kolmannes vuodessa.

KUVA: MATTI MATIKAINEN

Hän

HANNA KOSONEN

• **Syntyi** 1976 Savonlinnassa. • **Koulutus** Filosofian maisteri. • **Ura** Tiede- ja kulttuuriministeri 2019–, kansanedustaja 2015–. Sitä ennen muun muassa Diges ry:n kulttuuri- ja liikunta-alan asiantuntija, Maahenki Oy:n kulttuurituottaja ja Puuarkkitehtuuriyhdistyksen toiminnanjohtaja. • **Kilpaurheilu** MM-kulta ja MM-pronssi naisten hiihtosuunnistuksessa. • **Perhe** Kaksi tytärtä.

Hyvä musiikki tuntuu iholla

Tiede- ja kulttuuriministerinä vuoden verran toimiva Hanna Kosonen käyttää musiikkiin ikiomaa ihokarvatestiä.

Haastattelu LAURI KAIRA Kuva JARI LAUKKANEN

► Montako levyä omistat?

Cd-levyjä löytyy laatikoista muutama sata. Vinyylit ja osin cd-levytkin ovat tippuneet kyllä matkan varrella, koska olen muuttanut melkoisen monesti.

► Mikä oli ensimmäinen äänilevyysi?

Ensimmäinen oli *Popsi pops porkkanaa* -levy, jonka äiti osti meille sisaruksille puhkikuunneltavaksi.

► Miten yleensä kuuntelet musiikkia?

Kuuntelen Spotifysta kotona kajareilla ja matkoilla kuulokkeilla, autossa kuuntelen yleensä radiosta musiikkia.

► Mistä pidät eniten?

Kuuntelen mielelläni ihan päivän poppia, mutta myös klassista musiikkia. Parasta musiikkia on niin paljon, että valinta on vaikea. Jostain Juha Tapion, Pearl Jamin, Ed Sheeranin, Adelen, Apulannan, Bachin, Lady Gagan, Schubertin ja Bo Kaspersin väliltä se löytyy.

► Onko makusi muuttunut vuosien mittaan?

Ehkä musiikimakuni on laajentunut, vaikka isolla kirjolla aina olen monenlaista kuunnellut.

► Liittykö johonkin kappaleeseen erityisiä muistoja?

Moneen kappaleeseen liittyy muistoja, jotka tulevat tuoksuina ja tunnelmina iholle, kun kappale pärähtää soimaan.

Ne voivat tuoda mieleen vaikka jonkin kaulin tiepätkän, hauskat juhlat tai elämän kauden, jossa tapahtui erityisiä asioita.

► Entä konserttiin tai yhtyeeseen?

Käytän hyvään musiikkiin ihokarvatestiä. Ihokarvat nousevat pystyyn, kun musiikki tuntuu ja menee ihon läpi. Live-tilanteissa ihokarvatesti onnistuu parhaiten.

Hurjimmista testituloksista jäävät muistot mieleen: esimerkiksi Savonlinnan Olavinninnasta *Peter Grimes* -esityksen jälkeen lämpimänä kesäiltana astuu ulos uusi ihminen ja Johanna Kurkelan tulkinnat tuntuvat joka solun sopukassa vielä monta päivää konsertin jälkeen.

► Missä yhteydessä olet kohdannut tekijänoikeusasioita eduskuntatyössäsi?

Viime kaudella olin sivustysvaliokunnassa keskustan tekijänoikeuksista vastaava kansanedustaja, joten kohtasin melko paljon näitä asioita.

► Millaisia musiikkiin tai tekijänoikeuksiin liittyviä tavoitteita sinulla on tällä hallituskaudella?

Tekijänoikeuslainsäädäntö laahaa teknologisen kehityksen perässä ja kirittävää on. Lainsäädäntö pitää sovittaa yhteen maailman kehitykseen siten, että tekijät saavat heille kuuluvan korvauksensa ja teokset saadaan välitettyä kuuntelijoille.

Tärkein musiikkia ja tekijänoikeuksia koskeva asia tuoreessa hallitusohjelmassa on yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmän kehittäminen. Hyvityksellä on merkittävä vaikutus erityisesti musiikin tekijöiden ja musiikin esittäjien tuloihin. •

ÄÄNEN JA MUODON HARMONIAA

Genelecin suunnittelufilosofia perustuu kestävään kehitykseen ja ympäristön arvostamiseen. Valmistamme kestäviä, soinniltaan neutraaleja ja suorituskyvyiltään erinomaisia aktiivikaiuttimia ammattilaisille, kotikäyttöön sekä AV-asennuksiin. Ota yhteyttä niin etsimme sinulle sopivan ratkaisun.

Studiomonitorit / Pasi Pönkkä, 040 668 2303
AV-asennuskaiuttimet / Henri Ulmanen, 040 844 5110
Aktiivikaiuttimet kotiin / Markku Syrjäpalo, 050 545 2670

GENELEC®

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen, Heikki Jokinen, Lauri Kaira ja Kari Niemelä

Paula Vesala ja Pyhimys palkittiin

Paula Vesala sai kesäkuussa Reino Helismaa -palkinnon. Työväen sivistysliitto myöntää palkinnon noin joka viides vuosi ansioituneelle suomalaiselle lauluntekijälle. Aiemmat palkinnon-saajat ovat **Heikki Salo** (2013), **Hector** (2009), **Martti Syrjä** (2004), **Sauki** eli **Sauvo Puhtila** (1999), **Jaakko Teppo** (1994) ja **Vexi Salmi** (1989).

Palkintoperusteissa hätkähdyttävän monipuoliseksi lauluntekijäksi kiiteltä Vesala on ensimmäinen palkinnon saanut nainen.

Paula Vesala palkittiin hätkähdyttävästä monipuolisuudestaan.

KUVA: WARNER MUSIC LIVE

Mikko Kuoppala eli **Pyhimys** -nimellä tunnettu räppäri on puolestaan pokannut Juha Vainio -palkinnon. Suomen musiikintekijöiden yhdistyksen ja Kotkan kaupungin hallitsema rahasto jakaa palkinnon vuosittain kotimaiselle lauluntekijälle tai sanoittajalle.

Hallitus kertoi palkitsevansa musiikintekijän ”kyvystä pukea ikuisuusaiheet ajankohtaiskuusiin ja ajankohtaisaiheet tarinoiksi, jotka tekevät yleisestä yksityistä ja päinvastoin”. •

Alman biisejä Miley Cyrukselle

Suomen popvientitoivoihin lukeutuva **Alma** menestyy biisinkirjoitusrintamalla. Alma on kirjoittanut kappaleita yhdysvaltalaispoppari **Miley Cyrukselle** yhdessä artistin ja hänen tuottajiensa kanssa.

Yhdessä kirjoitettu *Slide Away* nousi elokuussa Billboard Hot 100 -listalle. Muut yhteiskappaleet,

Mother's Daughter ja *Cattitude* ovat osa Cyruksen kuuden kappaleen EP:tä *She is Coming*.

Alman omaa debyyttialbumia on lupailtu ilmestyväksi vielä tämän vuoden puolella. Hänen loka-kuun keikkakiertueensa ulottuu yhdeksään Euroopan maahan ja päättyy 2.11. konserttiin Helsingin jäähallissa. •

Alman Euroopan kiertue ulottuu muun muassa Pariisiin, Amsterdamiin ja Kölniin.

KUVA: VIIVI HUUSKA

Havainnekuva näyttää Musiikkimuseon Pasilan uusien jättitalojen välissä.

Musiikkimuseo aukeaa lokakuussa

Helsingin Pasilassa avataan loka-kuun 17. päivänä Musiikkimuseo Fame. Fame vertautuu maailmalla yleisiin Hall of Fame -museoihin ja sinne kootaan 14 suomalaisten musiikin legendan kunniagalleria. Sen valitsee komitea, jossa **Kari Niemelä** edustaa Gramexia. Komiteassa on edustaja muun muassa Muusikkojen liitosta, Musiikkituottajista, Sibelius-Akatemiasta ja Kansallisopperasta. Kunniagalleriaan kootaan kaikkien musiikinlajien huippuja kapellimestareista räppäreihin, heivän-deistä kansanmusiikkiyhtyeisiin ja sinfonikoista iskelmäartisteihin.

Mukana ovat jo muun muassa **Aino Ackté**, **Reino Helismaa**, **Juice Leskinen**, **Konsta Jylhä**, **Katri-Helena** ja **Nightwish**-yhtye.

Museossa esillä ovat eri musiikinlajit. Näyttelyssä hyödynnetään uutta teknologiaa, kuten lisättyyn todellisuuteen liittyviä keksintöjä. •

Korvauksia ulkomailta

Gramexin tämän syksyn tilitys sisältää runsaan 146 000 euroa ulkomailta saatuja korvauksia. Aiemmin keväällä maksettiin ulkomaisia korvauksia noin 83 000 euroa. Syystilitys tapahtuu syys-lokakuun vaihteessa.

Nyt jaettavat korvaukset ovat pääosin vuosilta 2017 ja 2018. Gramexin uuden korvausten hallinnointi- ja tilitysjärjestelmä Apollon myötä korvausten kerääminen on tehostunut ja nopeutunut merkittävästi.

Vuoden aikana korvauksia ulkomailta odotetaan kertyvän kaikkiaan lähes 600 000 euroa.

Loppuvuoden aikana saadaan kotiutettua suurin osa vuoden 2018 korvauksista. Tärkeimpänä niistä ovat vielä Ruotsista (SAMI) tulevat korvaukset, yhteensä lähes 200 000 euroa.

Takautuvia korvauksia odotetaan muun muassa Espanjasta, Kanadasta, Puolasta ja Sveitsistä. Nämä jaettaneen vuoden 2020 kevätilityksessä.

Korvauksia yli 20 maasta

Vuoden 2019 kevät- ja syystilityksessä maksettavat ulkomaiset korvaukset tulevat seuraavilta tekijänoikeusjärjestöiltä: Belgia (PlayRight), Espanja (AIE), Hollanti (SENA), Hollanti (Norma), Irlanti (RAAP), Iso-Britannia (PPL), Italia (Nuovo Imaie),

Japani (Geidankyo), Kanada (Actra), Latvia (Laipa), Liettua (Agata), Norja (Gramo), Puola (Stoart), Ranska (Adami), Ruotsi (Sami & IFPI), Saksa (GVL), Sveitsi (Swissperform), Tanska (Gramex DK), Tsekki (Intergram), Unkari (EJI), USA (Sound Exchange), USA (AFM Sag-Aftra) ja Viro (EEL & EFU). •

Saksan rahat myöhässä

Saksan tekijänoikeusjärjestö GVL on ilmoittanut tilittävänsä seuraavaksi vuosien 2016–2017 korvauksia.

Korvaukset perustuvat aiemmilta tilitysvuosilta peräisin oleviin äänitetietoihin, joten tilitykset ovat osittaisia.

GVL:llä on tilittämättömiä korvauksia edelleen myös vuosilta 2013–2015. Saksa on tärkeimpiä suomalaisen musiikin markkina-alueita, joten Gramexin oikeudenhaltijoiden kannalta korvausten myöhästyminen on valitettavaa. •

Ellinooralle tuplapotti Musiikkikustantajilta

Suomen Musiikkikustantajat palkitsi jälleen musiikin tekijöitä viidessä kategoriassa.

Vuoden biisinä palkittiin **Samuli Sirviön**, **Eetu Kalavaisen** ja **Ellinoora Leikaksen** kappale *Bäng Bäng (typerä sydän)*. Ellinoora palkittiin myös Vuoden kevyen musiikin tekijänä. Hän sai samat kaksi palkintoa viime vuonnakin.

Vuoden taidemusiikin säveltäjänä palkittiin **Mikko Heiniö** ja Vuoden vientiteosta palkittiin kansainvälisesti arvostettu säveltäjä **Lotta Wennäkoski**.

Vuoden nykymusiikin säveltäjän genrevapaan palkinnon sai **Antti Paalanen**. •

Vuoden biisin tekijät Samuli Sirviö (vas.), Ellinoora Leikas ja Eetu Kalavainen.

KUVA: MIKKO KAUPPINEN

Johtosävel

ILMO LAEVUO
Gramexin toimitusjohtaja

Haittaa, hyvitystä, oikeudenmukaisuutta

Tekijänoikeuden tarkoitus on taata tekijälle korvaus kun teosta käytetään, esimerkiksi kopioidaan. Sama koskee musiikkiaänitteitä. Tästä poikkeavasti Suomessa säädettiin kaikille kansalaisille oikeus tehdä muutamia kopioita yksityiseen käyttöön. Erityisen paljon tätä oikeutta on käytetty musiikin ja elokuvien tallentamiseen.

Kopioinnista on luonnollisesti haittaa oikeudenhaltijoiden kaupallisille pyrkimyksille. Tätä hyvitetään oikeudenomistajille, kuten muusikoille ja äänitetuottajille, yksityisen kopioinnin hyvytyksellä.

Nykyinen hyvitys säädettiin tilanteessa, jota edelsi vuosien sekava vääntö siitä kenen ja miten hyvitys pitäisi maksaa. Kun valtio lopulta otti velvoitteen hoidettavakseen, päädyttiin summaan, jolla uusi malli saatiin käyntiin ja alennustilaan ajautunut hyvityksen määrän lasku katkaistua.

Energia ei tuossa vaiheessa riittänyt haitan määrän arviointiin, vaan siihen oli määrä palata. Nyt on palattu, mutta väärästä päästä. Valtion kirstunvartijat pyrkivät ajamaan hyvityksen tasoa merkittävästi alaspäin. Näissä pyrkimyksissä ei oteta huomioon kopioinnista aiheutuvaa haitan määrää.

Vuosi sitten eduskunnassa torjuttuinkin valtiovarainministeriön pyrkimys hyvityksen dramaattiseen pienentämiseen. Talousvaliokunta totesi, että hyvityksen taso on pidettävä ennallaan, kunnes järjestelmän toimivuus on päivitetty. Valtiovarainministeriö yritti samaa leikkausta taas ensi vuoden budjettiin. Tällä kertaa hallitus torjui ehdotuksen budjetti-riihessä.

Haitan määrä on arvioitavissa tilastotieteellisin menetelmin. Tällainen tutkimus osoittaa haitan olevan euroina noin kaksinkertainen nykyiseen hyvitykseen nähden. Syystäkin oikeudenomistajat näkevät hyvityksen alentamispyrkimykset epäoikeudenmukaisina ja toivovat järjestelmän uudistamiselta oikeudenmukaisuutta.

Kiitos hallitukselle nykyisen tason turvaamisesta, joka antaa myös rauhaa uudistukselle. •

Haitta jäi arvioimatta.

KUVA: MATTI MATTIKAINEN

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen, Heikki Jokinen, Lauri Kaira ja Kari Niemelä

Valakian romanien lauluja tulkitseva unkarilainen Mónica Lakatos esiintyy marraskuussa Savoy-teatterissa.

KUVA: JANEZ MAROLT

Maailman musiikin keskus juhlii

Helsingissä sijaitsevan Maailman musiikin keskuksen perustamisesta tulee tänä vuonna 40 vuotta. Sen toiminnan juuret ovat työväenliikkeessä. Keskus on tehnyt tutkimustoiminnan ohessa uraauurtavaa työtä maahanmuuttajataustaisten ja vähemmistömusiikoiden kanssa Suomessa sekä toteuttanut kehitysyhteistyöhankkeita eri maissa.

Merkkivuotta juhliitaan vuosittaisen Etnosoi!-festivaalin yhtey-

dessä kahdessakin konsertissa. Senegal-teemaisessa illassa esiintyy **Hasse Walli** Asamaan -yhtyeineen. Koiton laulun ja **Wimmen** yhteiskonsertissa kuullaan puolestaan rauhan- ja työväenlauluja sekä joikua. Festivaalin kansainväliset päävieraat ovat unkarilainen Olah-romani-perinteen tulkitseja **Mónica Lakatos** & Gipsy Voices sekä marokkolainen fuusioyhtye Gabacho Maroc. ●

Rahasto luoville aloille

Tiede- ja kulttuuriministeri **Hanna Kosonen** asetti **Antti Huntuksen** selvittämään luovia aloja ja kulttuuri-toimintaa tukevan rahaston perustamista. Valmistu tulee olla ensi vuoden loppuun mennessä.

Huntuksen tehtävä on miettiä uuden rahaston toiminta sekä organisaatiomalli. Hänen tulee pohtia miten rahastoon kerätään yksityistekin pääomaa.

Selvityksen takana on **Antti Rinteen** hallituksen ohjelmaa perustetaan luovia aloja ja kulttuuritoimintaa tukeva rahasto pitkään aikavälin investointina sekä selvitetään rahaston toimintaperiaatteet.

Tarkoituksena on monipuolistaa alan rahoituspohjaa sekä mahdollistaa uusien hankkeiden toteuttaminen. Rahaston pääomana on tarkoitus kart-

tua tasatahtia valtion lahjoituksina ja yksityisenä pääomana.

Antti Rinteen hallituksen ohjelmaan kirjattiin myös, että "toteutetaan taiteen toimintaedellytysten parantamiseksi esittävien taiteiden valtionosuusjärjestelmän uudistus. Uudistus koskee kaikkia esittävän taiteen toimijoita".

Tätäkin varten on nyt oma työryhmä, jota johtaa valtiosihteeri **Tuomo Puumala**. Sen jäseniä ovat muun muassa puheenjohtaja **Ahti Vänttinen** (Muusikkojen liitto), toiminnanjohtaja **Helena Värri** (Suomen Sinfoniaorkesterit) sekä toiminnanjohtaja **Karola Baran** (Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto).

Työryhmän esityksen tulee olla valmis 28.2.2020 mennessä. ●

ANNE KUJANPÄÄ. KUVA: TANU KALLIO

Anne ja Jonna Gramexiin

Anne Kujanpää on työskennellyt kesäkuun alusta koordinaattorina, pääosin lisensoinnissa.

"Gramexin palvelut digitalisoituvat ja uudistuvat nyt vauhdilla ja olen innoissani päästessäni mukaan kehittämään niitä yhdessä tällä loistavalla porukalla."

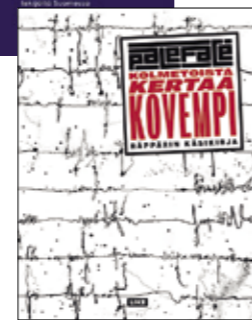
Kujanpäällä on monipuolinen työhistoria myynnin ja asiakaspalvelun tehtävistä. Hän on koulutukseltaan kulttuurituottaja (AMK), merkonomi ja viimeistelee parhaillaan tradenomian tutkintoa.

JONNA KÄRKKÄINEN. KUVA: OMA ARKISTO

Jonna Kärkkäinen aloitti työt Gramexin lisensoinnissa keväällä 2019. Hänellä on laaja työhistoria popmusiikin parissa niin lauluntekijänä, artistina kuin eri levy-yhtiöiden tiedottajanakin. Hän on koulutukseltaan filosofian maisteri.

"Työ Gramexilla tuntuu todella mielenkiintoiselta. Aiemmasta työkokemuksestani on täällä hyötyä, mutta pääsen myös oppimaan valtavasti uusia asioita tässä jo perinteikkäessä asiantuntijaorganisaatiossa." ●

Syntikkapoppia ja räppiä

Svart julkaisi syyskuussa suomalaisen syntetisaattorimusiikin alkuvaiheista kertovan, **Mikko Mattlarin** kirjoittaman *Synteettinen Suomi* -kirjan. Se perustuu dokumenttiaineistoon ja henkilöhaastatteluihin.

Kirjan yhteydessä julkaistiin Mattlarin koostama, vinyylinä ja cd:nä julkaistava *Cold War on the Rocks* -kokoelmalevy, jolla kuullaan 20 tarkoin valittua kappaletta suomalaisen diskon ja elektronisen musiikin alkutaipaleelta.

Aiemmin kesällä ilmestyi **Karri Paleface Miettisen** ja **Esa Salmisen** kirja *Kolmeoista kertaa kovempi – räppäriin käsikirja* (Like). Se on opaskirja räpin tekemiseen ja musiikkibisneksen pyönteisiin. Salaisuksiaan kirjassa paljastavat monet tunnetut ja tuntemattomimmat suomiräpin tekijät. ●

Gramex-asiakastapaamiset käytiin Tampereella

Ensimmäinen Gramexin asiakastapaaminen järjestettiin elokuun lopussa rennoissa tunnelmissa Tampereen Telakalla. Loppukesäisen brunssin lomassa keskusteltiin ajankohtaisista Gramex-asioista sekä vastattiin osallistujien tekijäoikeuskysymyksiin.

Tampereen tapaamiseen saapui parikymmentä paikallista oikeudenhaltija-asiakasta. Vastavia tapaamisia järjestetään jatkossa kolmesti vuodessa eri puolilla Suomea. Seuraavaksi tapaamme oikeudenhaltija-asiakkaamme Pohjois-Suomessa. ●

Elävä musiikki ja nuoret

Musiikkitapahtumien verkosto Livefin ry sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustuksen kaksivuotiseen yhteistyöhankkeeseen, jonka tavoite on turvata suomalaisen elävän musiikin jatkuvuutta vahvistamalla sen kulttuurista perustaa yhteiskunnassa.

Elämää kulttuurin juurilta latvoille -niminen hanke selvittää, kuinka diginatiivi sukupolvi osallistuu elävään populaarimusiikkikulttuuriin. Samoin mietitään miten nykyiset sidosryhmät voivat järjestäytyä uudelelle kulttuurin moninaisuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

Hankepäällikkönä työskentelee Livefin ry:n toiminnanjohtaja

Salla Vallius ja tutkimuskoordinaattorina muotoilija **Harri Homi**. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, DUNK rf. ja Nuorten Akatemia. ●

Hankepäällikkö Salla Vallius (vas.) ja tutkimuskoordinaattori Harri Homi.

KUVA: SAMPPA RINNE

Monsp Records Warnerille

Warner Music Finland osti pienlevy-yhtiö Monsp Recordsin. Yhtiön perustaja **Keijo Kiiskinen** jatkaa roolissaan Monspin johtajana. Vuonna 1997 perustettu, rap-musiikkiin ja hiphopiin erikoistunut Monsp Records on yksi Suomen suurimmista pienlevy-yhtiöistä. Monspin artisteja ovat vuosien varrella olleet muun muassa JVG, Gasellit, **Pyhimys** ja Atomirotta. Yhtiö sai vuonna 2011 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän Suomi-palkinnon. ●

Atomirotta on yksi Monsp Recordsin julkaisemista yhtyeistä.

KUVA: MARKUS PAAJALA

” Käytän ääntäni lähestulkoon jokaisella keikalla ja konserteissa ääriarvoja hipoen. Vannon täysin Wellon nimeen sillä se on auttanut minua suunnatoman paljon! Sen voimistavat vaikutukset palleanseudun lihaksistoon sekä avaavat ominaisuudet auttavat äärimmäisen hyvin huoltamaan, ylläpitämään ja ennenkaikkea kehittämään laulajille tärkeitä osa-alueita!!!

Suosittelen sitä kaikille jotka haluavat tarjota parastaan! Lähdenkin luottavaisin mielin tämänvuoden *Raskasta Joulua* rundille sekä *Täällä Pohjantähden Alla* joulukiertueelleni luotettu ystävä kantolaukussani!! ”

Antti Railio

Wello2 – JA ÄÄNI KESTÄÄ

Hengitystä vahvistava ja ääntä huoltava höyryhengitys

www.wello2.com

Saatavana aptekeista, Giganteista, Euronicsiltä sekä wello2.com -verkkokaupasta

ELLINOORA

- Syntynyt 1994 Oulussa. • Käynyt Madetojan musiikkilukion Oulussa. • Valmistui Helsingin Pop & Jazz Konservatoriosta 2016.
- Julkaissut albumit *Villi lapsi* (2016, tuplaplatinalevy) ja *Vaaleanpunainen vallankumous* (2019).
- Suomen Musiikkikustantajat ry:n palkinto vuoden kevyen musiikin tekijänä 2017 sekä vuoden biisistä *Elefantin paino*.

"Äidinkielemme on kaunista mutta armotonta", sanoo musiikkinsa itse sanoittava Ellinoora.

Innostun yhä kuin pikkulapsi

Musiikki työnä on jännä ja outo maailma,
mutta en haluaisi tehdä muutakaan,
Ellinoora sanoo.

Teksti HEIKKI JOKINEN Kuvat JUUSO SANTALA

Ellinoora ei pelkää yhdistää eri tyylien vaikutteita ja tämä kuuluu Vaaleanpunainen vallankumous -levylläkin.

len rehellisimmillani kun tarinat ovat omiani”, sanoo laulaja ja lauluntekijä **Ellinoora**. Lähes aina hän sanoittaa laulunsa itse ja säveltää ne yhdessä tuottajansa **Samuli Sirviön** kanssa.

Ellinoora Leikas (s. 1994) solmi levytys-sopimuksen jo 17-vuotiaana vuonna 2011. ”Olin oululainen musiikkilukiolainen ja tietämätön siitä, mitä tulee tapahtumaan. Mutta kävi sitten niin, että sain alkaa tehdä musiikkia omiin teksteihini.”

Se ei ole helppoa. ”Äidinkielemme on kaunista mutta armotonta.”

Levy-yhtiöllä ja Ellinooralla oli aikaa odottaa, että artisti ja musiikki ovat yhtä. ”Kaikilla levy-yhtiössä oli käsitys, että tällä tytöllä on ääni, mutta mitä hän laulaisi?”, Ellinoora kuvaa levytys-sopimuksen solmimisen jälkeisiä aikoja.

Ratkaisu oli selkeä. ”On vain työnnettävä kädet multaan ja tehtävä itse. On ihanaa, että minulle on annettu mahdollisuus tehdä pitkään levyjäni.”

Muutaman singlen jälkeen ensimmäinen cd-levy, tuplaplatinalevyksi yltänyt *Villi lapsi* julkaistiin vuonna 2016. Nyt elokuun lopussa julkaistiin Ellinooran toinen cd-levy *Vaaleanpunainen vallankumous*.

Nuoret artistit kysyvät joskus Ellinooralta miten saada levytys-sopimus. ”Vastaan, että sopimus on vain mahdollisuus. Sinun on itse luotava sisältö.”

”Tämä on klisee, mutta on luotettava intuitioonsa. Vaikka olisi nuori tai kokematonkin, ihminen itse tietää, mikä hänelle on oikein.”

”On kuljettava laput silmillä ja luotettava omaan taiteeseensa eikä anna muiden vaikuttaa.”

”Kaikki joutuvat pohtimaan kuka minä olen, miksi olen täällä ja ketä varten sekä miksi menen aamulla töihin”, Ellinoora sanoo.

Näkemyksensä omasta musiikista ei merkitse muiden väheksymistä. ”Vaikka en itse pitäisi jostakin musiikkityylistä, arvostan sen tekijöitä.”

Smurffien terssistemmoja takapenkillä

Musiikki on ollut lapsesta asti kiinteästi mukana Ellinooran elämässä. Hän aloitti musiikkiluokalla kolmantena kouluvuonna ja kävi Madetojan musiikkilukion. Laulua hän alkoi opetella 11-vuotiaana.

Ylioppilaaksi tultuaan Ellinoora muutti Helsinkiin ja alkoi opiskella Pop & Jazz Konservatoriossa, josta hän valmistui vuonna 2016.

”Artisti on laaja-alainen käsite. Koulu ei siihen valmista, mutta antaa hyvän pohjan. Musiikin teoria on monelle kuin pakollinen matikka, mutta teorian tunteminen auttoi säveltämisessä ja oman musiikillisen kielen löytämisessä.”

Ellinoora säveltää pianolla. Sen soittamista hän alkoi opiskella seitsemänvuotiaana ja soitti kouluaikanaan saksofoniakin.

”Kitarassa olen vielä Oasiksen *Wonderwallia* leirinuohtiolla -tasoinen. En soita kitaraa julkisesti.”

Lapsuudenkodin soundtrack oli Suomirockia, varhaisin muisto liittyy Eppu Normaaliin. ”Onneksi vanhemmillani oli hyvä musiikkimaku, hyllyssä oli kaikkea Sielun veljistä Zen Cafeen.”

”On kuljettava laput silmillä ja luotettava omaan taiteeseensa.”

Eikä laulamminen ollut vierasta lapsenaakaan. ”Nelivuotiaana olen kuulemma laulanut auton takapenkillä Smurffien terssistemmat.”

Ellinooran musiikillisia ihanteita olivat – ja ovat – **Amy Winehousen** ja **Aretha Franklinin** tapaiset isot naisäänät.

”Minua viehättävät suomenkieliset pop-laulajat, joilla on oma kulma, pelottomuutta ja asioiden uudistamista, sellaiset kuin **Jenni Vartiainen** ja **Chisu**.”

Pop-artistin rap

Oman musiikin luonnehtiminen on vaikeaa. ”Ahdistaa, että ei voi vain sanoa, että tekee pop-musiikkia vaan on kerrottava millaista. Haluan olla pop-musiikin kirjoittaja.”

Lopulta luonnehdinta löytyy: melodista suomenkielistä pop-musiikkia, joka on organista ja isoilla taustoilla tehtyä.

Musiikin rajat alkavat mennä rikki nykyään, Ellinoora iloitsee. Hän ei pelkää yhdistää eri tyylien vaikutteita ja tämä kuuluu tuoreella *Vaaleanpunainen vallankumous* -levylläkin. Pop-musiikin välissä on rap-tyylisiä osia. Rap on nykyään jo valtavirtaa, Ellinoora sanoo. ”Voin vierailla siellä ilman, että se

profioli rap-artistiksi. Kuuntelen paljon rap-musiikkia ja **Asa** on sanoittaja, jota olen aina ihaillut.”

Viime vuoden syksynä Ellinoora osallistui *Vain elämää* -tv-tuotantoon ja laulo siellä muun muassa rap-muusikko **Pyhimyksen** kappaleen. Se ja koko tuotanto oli hyvä kokemus. ”Kollegat arvostivat ja minä arvostin heitä. Kunnioitus istui pöydässä.”

Me emme ole yksin

Laulajan työ on julkista ja palautetta tulee. ”Artistit ovat kuitenkin tuntemattomia kuulijoille, mutta ihmiset uskaltavat lähestyä. Ehkä he huomaavat, että tuollakin on samoja kokemuksia.”

Ellinoora uskoo käsitelleensä lauluissaan aiheita, joita kaikki 25-vuotiaat eivät vielä ole joutuneet käymään läpi. ”Me ajattelemme olevamme uniikkeja, mutta emme me olekaan. Me emme ole yksin.”

”Kaikki joutuvat pohtimaan kuka minä olen, miksi olen täällä ja ketä varten sekä miksi menen aamulla töihin. Vaikka minulla ei ole alan koulutusta, ihmiset kokevat, että minua kiinnostavat mutkikkaat tarinat.” Niinpä he usein ottavat yhteyttä. >>>

"Luotan yleisöön, se saa kiinni tarinoista. Ihminen löytää niistä itsensä, jos vain haluaa."

>>>

Suomen Mielenterveysseurakin otti yhteyttä ja kysyi kiinnostaisiko Ellinoora lähteä mukaan seuran Mielinauha-kampanjaan. Sillä kerätään rahaa mielenterveyden edistämiseen.

"Totta kai! Heti!", kuului vastaus. "Ihmiset sanovat aina, että pitäisi auttaa, mutta ei ole työkaluja."

Monella tässä maassa on paha olo. "Ajattelin, että jos voin auttaa, niin teen sen." Ellinoora julkisti tiedon, että hän tekee aiheesta videon ja pyysi ihmisiä lähettämään kokemuksiaan. Vastauksia tuli paljon ja niistä koottiin minuutin *Kuka kuulee buolesi?*-video.

Kampanjan aikana mieleen jäi tilastotietoakin. "Kolmasosa suomalaisista kokee elämänsä aikana mielenterveyshäiriön."

"Se on yhä stigma. Pitäisi tehdä vielä paljon, että se poistuu. Voi sanoa, että jalka on kipeä, mutta ei, että on paha olo."

Elämää julkisuuden kanssa

Ellinoora on sopinut itsensä kanssa, että ei anna julkisuuden rajoittaa elämäänsä. Hän käy ruokakaupassa ja baarissa. "Yöelämässä en liiku muutenkaan ja viikonloput olen muualla", jopa sata keikkaa ympäri maata vuodessa tekevä laulaja sanoo.

Aiemmin Ellinooran työhön lisättiin ahkerasti nais-etuliite. "Käsitteelin paljon rooleja, joita nuorilta naisilta odotetaan ja jotka on murrettava. Siihen nähden palaute on ollut yllättävän myönteistä."

"Luulen, että se miksi ihmiset ovat löytäneet musiikkini, on se, että olen humaani tyyppi."

Julkisuuden ja välillä ikävänkin palautteen paineen kestämisessä auttaa, että osaa nähdä, ettei artistiminä ole koko itse. "Hyvä taide herättää aina keskustelua ja mielipiteitä ja niin pitääkin."

Julkista työtä tekevä on kuitenkin aina myös jonkun lapsi ja rakas, Ellinoora muistuttaa. "Kuka haluaisi, että omista läheisistä kirjoitettaisiin kielteisesti?"

"Jos jotkut anonyymit kommentaattorit käyttäisivät sen energian, jolla haukkuvat jonkun vaatteita tai väärää valintoja, johonkin muuhun, maailma olisi paljon parempi."

Musiikilla työnä on monta puolta. "Tämä on jännä ja outo maailma, mutta en haluaisi tehdä muutakaan."

On oltava hyvä tyyppi

Elämä on ollut pitkälti musiikkia, mutta Ellinoora kertoo alkaneensa miettiä, että hän on muutakin kuin musiikki, jota tekee. "Olen Ellinoora, olen hyvä tyyppi", hän kannusti itseään. Maailmassa on paljon muutakin houkuttelevaa.

"Minua kiinnostavat kirjat, horoskoopit, visuaalisesti hienot elokuvat – ja nyt olen alkanut kiinnostua formula ykkösestäkin. Yläasteikäisenä harrastin tanssia showtanssista

hiphoppiin." Tanssi on alkanut palata jälleen kuvioihin.

Antti Holman podcastit ovat hienoja, Ellinoora vakuuttaa ja sanoo suositelleensa niitä jo monille. "Hän käsittelee vaikeita asioita huumorin kautta."

Kuvataidekin on alkanut houkuttaa. Jokin aika sitten Jyväskylän keikalla Ellinoora järjesti pari tuntia aikaa, jotta ehti nähdä kuvataiteilija **Emma Ainalan** näyttelyä.

"Arvostan aina taidetta. Se ei vain ole, joku tekee sen. Monien ihmisten ketju luo musiikinkin."

Mutta ennen muuta: "Vaikka ammatti on 24/7, olen ihminen – tyttöystävä, tytär, ystävä. Hyvä tyyppi on aina oltava, mutta aina ei tarvitse miettiä viimeisen päälle, mitä tekee."

Ihana bändi mukana

Keikkailu on parasta, Ellinoora sanoo. "Kuten kollegani **Maija Vilkkumaa** laulaa: Kaikki murheet poistaa kunnan rock'n'roll -show."

"Olen sanonut keikkamyylle, että haluan nähdä kaiken, eri keikkapaikat: isot lavat, laivat, Lappia sekä paikat, joissa ei yleensä soiteta musiikkia. Kaiken hurmoksellisesta rock-keikasta hartaaseen konserttitaliin."

Esiintyjä määrittellään siinä, miten hän ottaa yleisön vastaan, Ellinoora sanoo. "Helpoahan se on, jos kaikki hurraavat." Hän nos-

"Jos musiikkia ei olisi, aika moni ihminen olisi työtön ja surullinen."

taa hattua itselleen, että lähti keikoille jo silloin, kun hänellä oli vain kaksi julkaistua kappaletta.

"Luotan yleisöön, se saa kiinni tarinoista. Ihminen löytää niistä itsensä, jos vain haluaa."

Hyvä keikka on "megiso festivaalilava, jossa tuntee yleisön värähtelyt ja jossa voi riehua. Tai hikiinen pieni klubi."

Uusi levy tuo uutta materiaalia keikoille. Nyt onkin meneillään syyskuulta marraskuulle ulottuva kiertue.

"Vaikka olen sooloartisti, minulla on ihana bändi. On ihanaa, että saamme käyttää oikeita soittajia ja soittimia."

Syksyn kiertueella liikkuu mukana yhdeksän ihmistä, soittajien lisäksi ääni- ja valotekniikan hoitajia. "Äkkiä pienen ihmisen unelmista on tullut työtä, joka työllistää monta ihmistä. Kuormittavaa, mutta tästä olen haaveillut."

Vaikka omia keikkoja voi kertyä sata vuodessa, Ellinoora käy ahkerasti kuuntelemissa muitakin. "Jotkut menevät lomallaan rannoille, minä menen aina kaupunkoihin ja keikoille."

Kuulijana hän pitää samanlaisista keikoista kuin esiintyjänäkin: aktiivisista keikoista, joissa on yhteisöllisyyden kokemus ja jokainen salissa on tärkeä.

Brittiyhtye Arctic Monkeysin keikka Lontoossa on jäänyt mieleen. Ellinoora oli saanut liput loppunummydyn konsertin piipuhyllylle. Kun yhtye saapui lavalle, väki alhaalla alkoi kiehua ja heitellä innostuneena kaljatölkkejä. Meidän kylän poikia! "Sitä samalla kauhisteli ja ihasteli."

Jos musiikkia ei olisi

Uusi levy on ulkona ja keikkakiertue meneillään, syksy menee niiden merkeissä.

"Mutta sitä tulee mad professor -haaveita, joita kirjaan yön pimeydessä läppäriille. Haaveet voivat muuttua todellisuudeksi kun tekee töitä."

Musiikki on Ellinooralle olemassaolon määrittävä tekijä. "Vaikka se on työni, innostun siitä edelleen kuin pikkulapsi."

"Jos musiikkia ei olisi, aika moni ihminen olisi työtön ja surullinen." •

G Livelab Tampere - Elävän musiikin tulevaisuus Tampereella

Tammerkosken rantaan Frenckellin historialliseen pannuhuoneeseen on avattu uusi musiikkiklubi, jonka ytimessä ovat laadukas ja laaja-alainen ohjelmisto, huippuluokan Genelec-äänentoisto sekä viihtyisän ilmapiirin luova moderni design.

Tutustu syyskauden ohjelmistoomme ja tule nauttimaan musiikkielämyksistä Tampereen G Livelabiin.

Piipun juurella tavataan!

SYYSKAUDEN TÄRPPEJÄ

3.10. Lost in Music: Felix Zenger & Aki Rissanen Trio
11.10. Oddarrang (levyjulkarit)
19.10. DJ Kridlokk + Haamu
2.11. The Holy
15.11. Jason Moran and The Bandwagon (US)
23.11. Laura Moisio & Kamus Quartet
12.12. Juurakko

Ohjelma ja liput: glivelab.fi/tampere | tiketti.fi/glivelabtampere

G Livelab Tampere
 Puutarhakatu 1,
 33100 Tampere

Paperiset äänite- ilmoitukset poistuvat

Vuodenvaihteesta alkaen kaikki ääniteilmoitukset pitää tehdä MyGramex-portaalissa.

Teksti ja kuva LAURI KAIRA

Paperiset ääniteilmoitukset siirtyvät Gramexissa historiaan. Jatkossa ne tehdään aina verkossa. "Vuodenvaihteessa siirymme vastaanottamaan ääniteilmoitukset vain sähköisesti MyGramex-portaalin kautta", kertoo asiakkuuspäällikkö **Tarja Henriksson**.

Rahaa nopeammin

Muutos nopeuttaa ääniteilmoitusten käsittelyä ja korvausten maksua. "Silloin jää yksi väilvaihe pois. Tiedot menevät heti järjestelmään."

Muutos liittyy siihen, että korvaukset maksetaan nyt rivakammin kuin ennen. Siksi ääniteilmoitus pitää saada it-järjestelmään entistä vikkelämmin.

Rahat saa nykyisin kaksi kertaa aiempaa nopeammin. "Saman vuoden joulukuussa tilitetään jo alkuvuonna kerättyjä korvauksia. Jos ääniteilmoitus puuttuu, rahoja voi joutua odottamaan turhaan."

Tuottaja huolehtii

Jotta Gramex voi kerätä ja välittää korvauksia, äänilevystä ja muusta äänitteestä pitää tehdä ääniteilmoitus. Ilmoituksen tekee käytännössä äänitteen tuottaja.

Suuri osa tuottajista on nykyisin itsekin muusikoita, mutta tuottajana toimii usein myös yritys kuten levy-yhtiö.

"Vain ääniteilmoituksen kautta Gramex saa tietää, ketkä muusikot soittavat biiseissä ja kuka on äänitteen tuottaja", sanoo Henriksson.

Korvauksia ei voida maksaa ennen kuin ääniteilmoitus on tehty. Gramex ohjeistaa, että ääniteilmoitus tulisi tehdä noin kuukauden kuluessa levyn julkaisusta. •

Paperisten ääniteilmoitusten käytön lopettaminen tuo rahat entistä nopeammin maksuun.

MUSIIKKIMUSEO FAME

- matka suomalaisen musiikin historiaan, nykypäivään ja tulevaisuuteen.

Kaupunki- ja elämyskeskus Triplaan avataan syksyllä 2019 nykyaikainen musiikkimuseo ja Suomen musiikin kunniagalleria.

Suomalainen musiikki ja sen tekijät laidasta laitaan ovat pääosassa elämyksellisessä ja toiminnallisessa, nykyaajan teknologiaa monipuolisesti hyödyntävässä museossa, joka avautuu lokakuussa 2019 osana Triplaa, Pasilan uutta kauppa- ja elämyskeskusta.

Uudenlaisen musiikkimuseon sydämessä on kunniagalleria, johon valitaan vuosittain joukko suomalaisten rakastamia ja kunnioittamia muusikkoja ja musiikin tekijöitä. Lisäksi museo tarjoaa muun muassa nostalgisia aikamatkoja soiviin muistoihin, musiikkitietoa hauska muodossa sekä monenlaisia mahdollisuuksia heittäytyä itse soiton, laulun ja tanssin vietäväksi.

Uusi musiikkimuseo liittyy osaksi pohjoismaisten musiikkimuseoiden ketjua, johon kuuluvat muun muassa Ragnarock Roskildessa Tanskassa, Rockheim Trondheimissa Norjassa ja ABBA-museo Tukholmassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

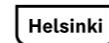

Musiikkimuseo Fame
Fredikanterassi 5A
00520 Helsinki

www.musiikkimuseofame.fi
info@musiikkimuseofame.fi

MUSIIKKIMUSEO
FAME
FINNISH MUSIC HALL OF FAME

EINO GRÖN

• Syntynyt 1939 Reposaaarella. • Solistiura alkoi 1957, ensimmäinen levytys 1958. • Levyttänyt yli 600 kappaletta. • Syksyn sävel -voitto 1987, Iskelmä-Finlandia 2007. • Laaja 80-vuotisjuhlakiertue syksyllä 2019. • Elämäkertakirjoja *Eino Grön – Enemmän kuin tango* (1998, kirjoittanut Jarmo Virmavirta) ja *Eino Grön – Minulta Sinulle* (2017, kirjoittanut Markku Veijalainen).

KUVA: PETRI MULARI

Iskelmän ikiliikkuja

Eino Grönillä on takanaan 10 000 keikkaa ja kuudenkymmenen vuoden pituinen ura kotimaisen iskelmämusiikin eturintamassa. Eikä loppua näy.

Teksti VILLE HARTIKAINEN

Reposaaren VPK. Avara juhlasali täyttyy iloisesta puheensorinasta. Meneillään ovat paikallisen telakan työläisille järjestetyt troolarin vesillelaskujuhlat. Lavalla yleisöä viihdyttää perinteinen kvartetti: basso, rummut, kitara ja hanuri. On vuosi 1952.

Äkkiä esiintymislavalle kapuaa teini-ikäinen poika. Hän on vanttrea ja olemukseltaan huoliteltu. Päällä on puvun takki, hiukset on suittu Brylcreemillä taakse.

Poikaa jännittää. Kädet hikoavat ja kurkua kuivaa. Hän nyökkää, ja bändi aloittaa melankolisen sävelmän. Kappale on *Syyspihlajien alla*, iskelmätahti **Henry Theelin** edellisellä vuosikymmenellä tunnetuksi tekemä sota-ajan tango.

Poika kurottua kohti mikrofonia: Puntertaa marjat pihlajain, kuin verta niillä ois./ Kurkiaurat lentäneet, jo yli pääni pois.

Ääni on vahva ja notkea. Karismaakin löytyy. Kappaleen päättyessä yleisö puhkeaa valtaviiin suosionsoituksiin.

Tämähän tuntuu hyvältä, poika ajattelee.

300 keikkaa vuodessa

Eino Grön (s. 1939) kauhoo jäätelöannosta Haukilahden Paviljongissa. Ollaan keskellä espoolaista merenrantaidylliä. Edellä kuvastusta keikkatilanteesta on kulunut aikaa kuusikymmentäseitsemän vuotta. Se oli Grönin ensiesiintymisen elävän yleisön edessä.

Enää lavalle nouseminen ei jännitä.

”Aika rutineerattua se touhu nykyisin on”, hän toteaa.

Ei ihme. Vuosikymmenien varrella Grön laskeskelee tehneensä yli 10 000 keikkaa – kenties enemmän kuin yksikään toinen kotimainen eturivin artisti.

Hurjimpia aikoja olivat 1960-luvun vuodet. Tuolloin Grönin kaltaiset iskelmätahtet olivat viihdemaailman kuninkaita, jotka keräsivät tuhatpäisiä yleisöjä pienissä maalaispitäjissäkin.

Keikkaa painettiin armottomalla tahdilla. Grön muistelee tehneensä pelkästään vuoden 1967 aikana likipitään 300 konserttia. Matkat hän taittoi vihreällä vuoden 1952 Dodgellaan.

”Kattoteline vaan siihen ja baanalle”, Grön kuvailee.

Miten sellaista jaksoi?

”Kyllä sitä nuorena vaan jaksoi. Mähän olin vielä aktiivipainija ja aika hyvässä kunnossa. Nykyisinhän moni uusi artisti kertoo olevansa jo ensimmäisen vuoden jälkeen burn outissa. Pidän sellaista vähän omituisena. Sen täytyy olla tuolla korvien välissä. Rima on pistetty siellä liian korkealle.”

Eino Grönin laulajanura alkoi 1950-luvulla. Sen jälkeen moni asia on muuttunut. ”Nykyään, jos olet tietokoneen kanssa hyvä, niin voit tehdä itse kaiken.”

Eino Grön laskee tehneensä yli 10 000 keikkaa.

”Ihan vaan duunia”

Grön sanoo itse asennoituneensa laulajanammattiinsa aina ”ihan vaan duunina”. Varsinkin uran alkuvuosina ensisijaisena tavoitteena oli riittävän toimeentulon saaminen: perheen elättäminen ja asuntovelan lyhentäminen.

Näin viihdetaiteeseen 1960-luvulla yleisestikin suhtauduttiin. Vaikka iskelmämusiikilla oli vankka jalansija suomalaisen kevyen musiikin kuuntelijoiden keskuudessa, luokiteltiin se ylevämpiä arvoja edustaneen korkeakulttuurin vastakohdaksi. >>>

Vielä muutama vuosikymmen sitten Grönin kaltaisten iskelmälaulajien haastatteluita oli turha etsiä vaikkapa Helsingin Sanomien kulttuurisivuilta. Ei sillä, että Grön olisi kulttuuripiirien arvostusta kaivannutkaan.

”Vaikea tätä on edelleenkin varsinaisesti taiteena pitää”, hän muotoilee.

Moni muu sen sijaan pitää. 2000-luvulla iskelmämusiikki on kokenut ennen näkemättömän arvonnousun, ja osansa jaetusta gloriasta on saanut myös Grön. Vuonna 2007 hänet palkittiin Iskelmä-Finlandialla elämäntyöstään suomalaisen iskelmämusiikin puolesta. >>>

URAN KOHOKOHTIA

1. SATAKUNNAN TEINIEN LAULUKILPAILU

”Ajatus iskelmälaulajan urasta kutkutti jo nuorena. Vuonna 1955 voitin Satakunnan teinien järjestämän laulukilpailun. Siitä sain ensimmäistä kertaa luottamusta, että ehkä tästä voisi jotain syntyäkin.”

2. TOIVO KÄRJEN TAPAAMINEN

”Tammikuussa 1958 voitin Turussa maakunnallisen laulukilpailun, jonka tuomarina toimi Musiikki-Fazerin kotimaisen tuotannon päällikkö **Toivo Kärki**. Hän kehui rytmitajuani ja kutsui koelauluun. Pääsin laulamaan *Uusia poikia, tuttuja iskelmiä* -levylle ensilevytykseni. Se ei silti johtanut vielä mihinkään.”

3. SUOMEN ISKELMÄLAULUKILPAILUT

”Syksyllä 1958 Helsingin työväentalolla järjestettiin Suomen iskelmälaulukilpailut. Kilpailun tuomareina toimivat Kärki sekä aikansa suurimmat laulajatähdet **Olavi Virta** ja **Seija Lampila**. Tyhjensin sinä iltana koko ruletin: voitin sekä yleisöäänestyksen että kotimaisen ja ulkomaisen sarjan. Seuraavalla viikolla allekirjoitin neljän vuoden sopimuksen Fazerin kanssa.”

4. VAIHTO SCANDIALLE

”1962 vaihdon levy-yhtiötä Scandia-Musiikille **Jaakko Salon** kehotuksesta. Scandia edusti modernia meininkiä. Heillä oli paljon hyviä naislaulajia, mutta miehiä ei niinkään. Marssin Kärjen luokse ja ilmoitin irtisanovani sopimuksen. Se oli kova paikka. Kärki oli vihainen ja hakkasi nyrkillä pöytää. Olin kuitenkin vetreässä kunnossa ja katsoin, että mikäs minua estää lähtemästä. En katunut. Ensimmäinen levytykseni Scandialle oli *Tango d'amore*. Siitä tuli ensimmäinen listaykköseni.”

5. SUURIMMAT HITIT

”Tässä ovat urani suurimmat hitit. *Seinillä on korvat* julkaistiin 1965 ja *Sä kuulut päivään jokaiseen* vuotta myöhemmin. Perhetuttumme ja hyvä työ-kaverini **Junnu Vainio** sanoitti jälkimmäisen vaimolleni **Marjatalle**. Näitä kappaleita pyydetään edelleen.”

6. ARGENTIINALAISET TANGOT

”Menin 1980-luvun lopulla Buenos Airesiin levyttämään tunnettuja suomalaisia tangoja paikallisten musikoitten kanssa. Se oli henkilökohtaisesti hyvin tärkeä kokemus. Suomessa argentiinalaisia tangoja, niiden jazzillisia sointuja ja viipyilevää rytmiikkaa, ei vielä silloin oikein tunnettu.”

7. SYKSYN SÄVEL

”Huomion arvoinen juttu ja kiva väliporras tämäkin. Vuonna 1997 voitin Syksyn sävel -kilpailun kappaleella *Vähemmän kiirettä, enemmän aikaa*. Voitto vaikutti varsin positiivisesti keikkojen määrään. Kappaleen kirjoitti **Reino Markkula**, joka sävelsi myös hittini *Sä kuulut päivään jokaiseen*.” ●

Eino Grön osallistui Gramex ry:n perustamiskokoukseen 12. toukokuuta 1967. ”Se oli merkittävä juttu. Siinä tuli iso raha jaettavaksi”, hän sanoo.

KUVAT: ALVAR KOLANEN, VUODELTA 1964.

"Huippulaulajat tekevät hirveitä summia nykyään. Ennen sellaiseen ei ollut mahdollisuuksia. Piti silti osata olla vähän bisnesmies, että pärjäsi", Grön kertoo.

KUVA: PETRI MULARI

>>>

Grön sanoo huomanneensa saman.

"Iskelmään kyllä suhtaudutaan ihan eri tavalla. Se on muuttunut ihan selvästi. Toisaalta laulajiltakin odotetaan nykyisin enemmän. Nykyisin pitää olla kaikin puolin ammattimies. Ihan samalla tavalla kuin vaikka oopperalaulajienkin."

Mennyt kultakausi

Moni muukin asia on muuttunut. Sitten 1960-luvun populaarikulttuurin tarjonta on sekä moninkertaistunut että laajentunut. Samalla koko ala ammattimaistunut: tekniikka, valaistus, äänentoisto – kaikessa on menty valovoimia eteenpäin.

Grön muistelee oman artistuuransa alkua: keikoilla laulu, kitara ja harmonikka tulivat saman vahvistimen kautta.

"Pienellä tultiin toimeen", hän sanoo ja naurahtaa.

Myös muusikoiden työolosuhteet ovat kokeneet melkoisen muodonmuutoksen vuosikymmenien saatossa.

"Takahuoneessa oli monesti sentin raot seinäautojen välissä. Sadeilmalla tuli vesi sisään. Vessassa käytiin pihan perällä puuceessa", Grön kertoo.

Mutta olivat ne myös kivoja aikoja, hän huomauttaa. 1960-luvulla elettiin tanssilava-

"Jokainen laulaja on vahvimmin kiinni oman aikansa musiikissa."

kulttuurin kultakautta. Gröniä kävivät kuuntelemassa sekä nuoret että vanhat.

Vuosikymmenen lopulle tultaessa nuorisokulttuuri oli jo eriytynyt omiksi saarekkeikseen. Moni perinteikas tanssipaiikka ajautui tuolloin talousvaikeuksiin.

Miten iskelmä voi mielestäsi nykyisin?

"Niin no, mielestäni sellainen melodinen ja kaunis musiikki on hävinnyt melkein kokonaan. On tullut tilalle räppäykset ja sellaiset aika railakkaat jutut", Grön sanoo.

"Vaikka on tietysti selvää, että jokainen laulaja on vahvimmin kiinni oman aikansa musiikissa. Ei sitäkään voi kieltää. Mutta ihan samalla tavalla ikääntyvät musiikin kuuntelijatkin. Siksi meikäläisellä on edelleenkin töitä."

Kuin veitsi voihin

Grönin tahti ei totisesti osoita hiipumisen merkkejä. Vuodessa erilaisia esiintymistilaisuuksia kertyy edelleen yli sata.

Viime keväänä Grön teki menestyksekkään 80-vuotisjuhlakonserttien sarjan. Muun muassa Tampere-talon ja Lahden Sibelius-talon keikat olivat loppuunmyytyjä. Konserteissa mukana kulki **Riku Niemen** kymmenhenkinen orkesteri.

Niiden ohella Grön esiintyy myös pienimuotoisemmissa puitteissa: esimerkiksi syntymäpäivillä ja yritysten yksityistilaisuuksissa. Bändin korvaavat tuolloin taustanauhat.

"Menen vain paikan päälle ja painan napia", Grön kertoo.

Osaisitko luopua keikkailusta?

"Niin, eihän kahdeksankymppiset yleensä käy keikoilla, saakeli. Mutta mulla on ollut hyvä tuuri. Jalka nousee ja ääni on edelleen kunnossa. Se on tavallaan ihme. Se kertoo siitä, että on tehnyt työtään jotenkin oikein. Lisäksi nautin tästä hommasta edelleen. Oikean ohjelmiston kun valitsee, niin se on kuin veitsi voihin."•

 LEWITT

www.lewitt-audio.com

LYÖMÄTTÖMÄT SOLISTIMIKROFONIT!

- uudet alan huiput
- enemmän soundia, vähemmän kiertoa
- erinomainen käsittelyäänien vaimennus
- kestävä rakenne
- mukana adapteri, tuulisuoja ja säilytyspussi

MTP 250 DM: kohtuuhintainen dynaaminen, täysverinen pro-mikki – enemmän poweria kuin tavallisissa mikeissä, sh. **89 €**

MTP 550 DM: luotettava dynaaminen työjuhta kovaan käyttöön – hienostunut soundi, sh. **139 €**

MTP 350 CM: kondensaattorimikki, jolla voit todella rokata – äärimmäisen epäherkkä kierrolle, ylivoimainen käsittelyäänien vaimennus, sh. **169 €**

**MTP 250 DM
MTP 550 DM
MTP 350 CM**

Vertaa mihin vain!

 profitron
sound
solutions

PROFITRON OY
Puh. 0400 101 220
info@profitron.fi
www.profitron.fi

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita.
Teksti: Tommi Saarela

Ääniä huipulta

NOVATIONIN syntetisaattoreiden lippulaiva Summit pakkaa kahden Novation Peak -syntikan ominaisuudet yksin kuoriin.

Summitin kahta itsenäistä 16-äänistä "mootoria" voidaan käyttää joko jaettuna tai kerrostettuna koko soittimen 61 koskettimiston mitalle. Viiden oktaavin puolipainotettu koskettimisto on varustettu jälkipainon tunnistuksella.

Summit.

Jokaiselle äänelle on varattu muun muassa analoginen VCA sekä kolme erityyppistä oskillaattoria analogiemulaatiosta Wavetable- ja FM-synteesiin. Summitin korkearesoluutioisia digitaalioskillaattoreita prosessoidaan analogisen stereoväylän kautta, ja laitteen muokkausosio tarjoaa muun muassa kahden luoputtavan ADSR-vaippageneraattorin lisäksi neljä matalataajuusoskillaattoria eli LFO:ta.

Säroefektinsä ohessa Summit sisältää moduloitavat chorus-, delay- ja kaikuprosessorit sekä arpeggiaattorin.

Laitteessa on kaksi stereolähtöä sekä kuulokekuuntelu, ja erillisen stereotulon kautta Summit voi prosessoida myös ulkoista äänilähdettä.

Summit-syntetisaattorin hintaluokka on jonkin verran yli 2 000 euroa. ●

Lisätiedot: novationmusic.com

Mic-No-Mo.

Ei enää mikkejä!

TÄLLÄ KERTAA Soitin-palstalle livautti yksi soittimeen olennaisesti liittyvä lisälaitte. Muun muassa kitaravahvistimien ja -pedaalien valmistajana arvostettu amerikkalainen Friedman Amplification on nimittäin julkaissut analogisen kaiutinsimulaattorin, joka toimii passiivisena DI-boksina ja eliminoi kitarakaiuttimen tai -kombon mikitystarpeen. Siitä laitteen nimikin: Mic-No-Mo.

Firman perustajaa **Dave Friedmania** on väitetty mieheksi **Eddie van Halenin** ja **Steve Stevensin** kaltaisten virtuosien soundin takana, ja hän on vuosien varrella rakentanut ja räätälöinyt lukuisten muidenkin kitaristien soittoalustoa.

Mic-No-Mo kytketään vahvistimen ja kitarakaappiin väliin, mutta koska se ei ole keinokuorma, ketjuun tosiaan tarvitaan myös kaiutin – sitä ei vain tarvitse mikittää. Kitaran signaali tuodaan laitteeseen vahvistimen kaiutinlähdeä ja haaroitetaan laitteessa sekä kaiuttimelle että balansoidun lähdon kautta esimerkiksi mikseriin tai audiosovittimeen.

Tätä mikseriin tai audiosovittimeen lähetettävää kaiutinsimulaatiota voi säätää laitteen Axis-kytkimellä, jonka Center/Edge-valinnalla virtuaalisen mikrofonin paikka muuttuu, jolloin saadaan kirkkaampaa tai bassovoittoisempaa soittoa. Laitteesta löytyy Ground lift -kytkin maalenkkien välttämiseksi, ja pelivaraa lähtösignaalin sovittamiseksi vastaanottavalle laitteelle saadaan Level-kytkimellä.

Mic-No-Mo -boksen hinta on reilut 120 euroa. ●

Lisätiedot: friedmanamplification.com

Hybrid Oak.

Rumpusetti uusiutuu

YAMAHA on julkaissut Live Custom -mallistoonsa Hybrid Oak -sarjan, jonka tammiviiluista valmistettuun runkoon on liitetty liuska orgaanista muoviyhdistettä. Sisäpuolisilla lisäpainoilla korostetaan bassorummun basso- ja keskitaajuuksia, ja toimeissa käytetyn uuden YESS III -ripustuksen kuvaillaan vähentävän akustista vaimentumaa ja päästävän rungon värähtelemään entistä va-

paammin. Rumpujen virityspesien ja vanteiden pinnassa on tummanharmaa kromaas.

Rummustojen huomiota herättävä pintaviimeistely tapahtuu vanhalla japanilaisella uzukuri-tekniikalla, jossa puun pinnasta tulee kauniin kolmiulotteinen sen syykuvioita korostamalla, hiomalla ja maalaamalla.

Viiden rummun setti maksaa noin 4 000 euroa. ●

Lisätiedot: fi.yamaha.com

Gramex ja Teosto järjestivät suuren suosion saaneen poliittisten vaikuttajien paneelikeskustelun myös viime vuonna.

Gramex Musiikki & Mediassa

Musiikkialan pro-tapahtuma täyttää 30 vuotta.

Teksti LAURI KAIRA Kuvat MUSIIKKI & MEDIA / MIIKKA VARILA

Tekijänoikeusjärjestö Gramex on vahvasti mukana 30 vuotta täyttävässä Musiikki & Media -tapahtumassa 3.-4. lokakuuta.

Tapahtuma alkaa Gramexin aamukahviseminaarilla. Sen seminaariosuus päättyy Gramexin ja Teoston yhteiseen Poliittikaetkot-paneeliin. Yksi kongressin pääsalleista on nimetty Gramex-saliksi.

Musiikki & Media on Suomen suurin musiikkialan kongressi, jossa noin tuhat alan ammattilaista osallistuu seminaareihin ja kuulee uusia yhtyeitä.

Aamukahviseminaari direktiivistä

Muun muassa arvokuiluun puuttuva tekijänoikeusdirektiivi aiheutti jättikiistan Euroopan parlamentissa. Seuraavaksi se on määrä saattaa voimaan kaikissa EU-maissa. Mitä se vaikuttaa Suomessa?

Tätä pohditaan torstai-aamuna Gramexin aamukahviseminaarissa. Asiasta keskustelevat tekijänoikeusneuvos **Viveca Still**

Mitä Rinteen hallituksen ohjelma tarjoaa musiikkialalle?

opetus- ja kulttuuriministeriöstä, puheenjohtaja **Kaija Kärkinen** Suomen Musiikin tekijöistä, toiminnanjohtaja **Jari Muikku** Suomen Musiikkikustantajista, toiminnanjohtaja **Antti Kotilainen** Musiikkituottajat – IFPI Finlandista sekä lakiasiaain päällikkö **Lottaliina Pokkinen** Suomen Muusikkojen liitosta.

Keskustelun vetää johtaja **Lauri Kaira** tekijänoikeusjärjestö Gramexista.

Mitä hallitus tarjoaa?

Perjantain kongressipäivän päätteeksi Teosto ja Gramex tarjoavat yhteistyössä Poliittikaetkot, joilla puhutaan hallituspolitiikasta ja viritäydtyään illan gaalan tunnelmaan.

Teemana on se, mitä Rinteen hallituksen ohjelma tarjoaa musiikkialalle ja itse itsensä työllistävälle musiikin ammattilaisille.

Paneelissa ovat mukana kansanedustajat **Sofia Vikman** (kok.), **Piia Viitanen** (sd.), valtiosihteeri **Tuomo Puumala** (kesk.) sekä varapuheenjohtaja **Jaakko Mustakallio** (vihr.). Keskustelun vetää **Baba Lybeck**.

Kolmekymmentä vuotta

Kolmekymmentä vuotta täyttävä tapahtuma koostuu kahdesta tiiviistä seminaaripäivästä, nimekkäistä keynote-puhujista, inspiroivista workshoppeista ja uusiin yhteisiin tutustumisesta.

Iltaisin kaupunkiin levittäytyvässä show-case-festivaali Lost in Musicissa esiintyy yli sata yhtyettä. Mukana on nousevia kykyjä ja JVG:n, Poets of the Fallin, Pariisin Kevään sekä **Irinan** kaltaisia tuttuja nimiä. ●

Hyvitysmaksu vuoristoradassa

Kovaa vääntöä yksityisen kopioinnin hyvityksen tasosta.

Teksti LAURI KAIRA Kuva BRETT CRITCHLEY / DREAMSTIME

Kuinka paljon taiteilijan tai tuottaja-yrittäjän kuuluu saada korvausta siitä, että kansa saa laillisesti kopioida hänen tekemäänsä musiikkia, elokuvia tai tv-ohjelmia? Entä tulisiko korvauksen perustua kopiointimääriin, sen aiheuttamaan haittaan vai valtion taloustilanteeseen?

Näihin kysymyksiin saataneen vastaus tämän hallituskauden aikana. Hallitusohjelman mukaan hallitus nimittää uudistaa yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmän.

Hyvitysmaksu on historiansa aikana ollut melkoisessa vuoristoradassa.

Vuonna 2015 budjettiin

Edellinen uudistus tehtiin vuonna 2015. Silloin hyvitystä alettiin maksaa valtion budjetista.

Sitä ennen se oli kerätty kopioinnin käytettävien laitteiden hinnassa. Kansa kutsui sitä kasettimaksuksi.

Tuo maksu osoittautui kuitenkin poliittisesti hankalaksi. Kun kopiointi siirtyi c-kaseteilta tietokoneisiin ja kännyköihin, maksua ei uskallettu ulottaa näihin uusiin laitteisiin.

Niinpä maksun tuotto romahti. Ja samaan aikaan digitaalinen kopiointi kasvoi räjähdysmäisesti.

Lopulta valtaosa kopioinnista tapahtui laitteilla, joista maksua ei kerätty. Tässä kohden hyvitysmaksu päätettiin siirtää valtion maksettavaksi.

Minkä verran?

Vuoden 2015 uudistuksessa hyvityksen määräksi sovittiin 11 miljoonaa euroa vuodessa.

Tätä maksettiin muutaman vuoden ajan. Sitten tuli ikävä yllätys: valtiovarainministeriö ajoi viime vuoden budjettiin päätöksen, että hyvitys pudotetaan yhdeksään miljoonaan euroon.

Silloin järki kuitenkin voitti. Eduskunta palautti hyvityksen takaisin 11 miljoonaan.

Leikkaus olisi eduskunnan tahtoa vastaan.

Samalla eduskunta hyväksyi päätöslauselman, jossa vaadittiin hyvitysjärjestelmän uudistamista.

Vaikutusvaltainen valtiovarainvaliokunta kirjoitti mietinnössään, että ”opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosia 2020–2023 koskevan kehyspäätöksen valmistelussa, että määräraha säilyy 11 miljoonassa eurossa, kunnes ratkaisu hyvitysjärjestelmän uudistamisesta on mahdollista tehdä”.

Yllättävä leikkausyritys

Hyvityksen pitää siis säilyä 11 miljoonassa eurossa siihen asti, kunnes järjestelmä uudistetaan.

Kaikki eivät kuitenkaan ole tätä mieltä. Valtiovarainministeriö esitti sitä leikattavaksi yli kolmanneksella jo ensi vuoden budjetissa. Hyvitys olisi pudonnut kertaheitolla seitsemään miljoonaan euroon.

Tämä oli shokki kaikille kulttuurin ystäville. Luovien alojen etujärjestöt olivat yhteydessä päättäjiin.

”Tämä yli 36 prosentin leikkaus vahingoittaisi pienituloisten taiteilijoiden taloutta ja vaarantaisi noin 500 kulttuuritapahtumaa ja -hanketta maakunnissa”, Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY kirjelmöi hallitukselle. Lisäksi LYHTY muistutti, että eduskunta odottaa tason pysyvän 11 miljoonassa siihen asti, kunnes hyvitysjärjestelmä uudistetaan.

Työrauha uudistukselle

Hallitus päätti syyskuussa budjettiriihessä, että hyvitys säilyy 11 miljoonassa eurossa vuodet 2020 ja 2021. Tämä päätös tuo uudistukselle työrauhan.

Hallitusohjelman mukaan ”kehitetään toimiva yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmä”. Kulttuurialalla odotetaan, että lopputuloksena on oikeudenmukainen ja vakaa järjestelmä. Sellainen, joka aidosti korvaa sen vahingon, mitä yksityinen kopiointi digiaikana luovilla aloille aiheuttaa. ●

YLÖS VAI ALAS?

NYKYISELLÄ kopiointimäärällä 11 miljoonan euron hyvitys tekee keskimäärin 3,7 senttiä kopiolta. Onko se liikaa vai liian vähän?

Tuo 11 miljoonan euron taso asetettiin vuonna 2015. Silloisten päättäjien mukaan taso oli puhdas poliittinen päätös. Maksulle ei edes yritetty asettaa senttimääräistä tasoa kopiota kohden. Siksi tämän päivän korvaustasoa ei voi määrittää sen mukaan, miten kopiointimäärät ovat vuodesta 2015 muuttuneet.

Viimeiset kaksi vuotta kopiointi on ollut kasvussa. Vuonna 2017 kopioitiin 241–261 miljoonaa tiedostoa ja vuonna 2019 jo 275–297 miljoonaa tiedostoa.

Kopioitujen tiedostojen aiheuttama markkinahäiriö digiaikana on aivan eri luokkaa kuin aiemmin. Taloustutkimuksen eduskunnan valiokunnille 2018 esittämän selvityksen mukaan vahinko on noin 32–44 miljoonaa euroa vuodessa. Sen verran vähemmän kuluttajat käyttävät rahaa äänite- ja av-tuotteiden kauppaan ja striimauspalveluihin. ●

SUOMEN
SUOSITUIN
KEIKKAHAKU

METELI
METELI.NET

facebook.com/meteli.net

twitter.com/meteli

instagram.com/metelinet

Veljekset ovat Kie von Herten (vas.), Mikko von Herten (kesk.) ja Jonne von Herten (oik.).

KUVA: TERO AHONEN

VON HERTZEN BROTHERS

• Perustettu vuonna 2001. • Jäsenet: Jonne von Herten (basso, laulu), Kie von Herten (kitarat, laulu), Mikko von Herten (laulu, kitarat), Sami Kuoppamäki (rummut), Robert Engstrand (koskettimet). • Entiset jäsenet: Mikko Kaakkuriniemi (rummut), Juha Kuoppala (koskettimet).
• Nykyinen levy-yhtiö: Mascot Label Group, 2017–.
• Studioalbumit: *Experience* (2001), *Approach* (2006), *Love Remains the Same* (2008), *Stars Aligned* (2011), *Nine Lives* (2013), *New Day Rising* (2015), *War Is Over* (2017).

Tärkeintä on musiikki itse

Musiikki on Von Herten Brothersille
kutsumusammatti.

Teksti JUHANA UNKURI

U sko tekemiseensä saa veljekset puskemaan eteenpäin niin Suomessa kuin maailmalla. Tinkimättömyys on tärkeä osa yhtyeen musiikkia.

Von Herten Brothers on keikkaillut viime kuukausina aktiivisesti. Yhtyeen 15 festivaali- ja klubikeikkaa sisältävä kiertue on suuntautunut eri puolille Suomea sekä Yhdysvaltoihin, Englantiin, Espanjaan ja Hollantiin. Lisäksi veljeskolmikko – Mikko, Kie ja Jonne von Herten – on kiertänyt Suomea Kingston Wallin Jukka Jyllin ja Sami Kuoppamäen kanssa tribuuttikiertueella, joka järjestettiin Kingston Wallin edesmenneen laulusolisti Pete Wallin 50-vuotissyntymäpäivän kunniaksi.

Von Herten Brothersin edellinen studioalbumi *War is over* ilmestyi vuonna 2017. Tuolloin yhtyeen uusina jäseninä nähtiin rumpali Sami Kuoppamäki ja kosketinsoittaja Robert Engstrand, jotka jatkavat bändissä edelleen.

”Kokoonpanomuutosten myötä olemme soittaneet keikoilla paljon viimeisimmän levymme musaa sekä valikoituja biisejä muusta katalogistamme. Rakastamme myös spessujuttujen tekemistä, joten yritämme pitää aina mielen avoimena uusille keikkaideoillekin.”

”Kingston Wall -tribuutti oli sellainen, kuten myös akustiset keikat ja levyjemme 10-vuotisjuhlakeikat”, Mikko von Herten pohtii ja kertoo Von Herten Brothersin vetäytyvän syyskuun lopulla keikkatauolle. Ohjelmassa on uuden materiaalin tekemistä.

Pieni katsaus lähistoriaan. Mikko von Herten (s. 1972) soitti aiemmin Egotripissä ja Lemonatorissa, Kie von Herten (s. 1970) Don Huonoissa ja Jonne von Herten (s. 1977) Jonna Tervomaan yhtyeessä.

Syksyllä 2018 von Herten Brothers esiintyi Italian Verunossa 2Days Prog + 1 Festival -tapahtumassa. Kuvassa Mikko von Herten.

KUVA: ANNE-MARIE FORKER

On tärkeää, että veljeksistä jokainen kokee saavansa omaa visiotaan mukaan levyille.

KUVA: ANNE-MARIE FORKER

2Days Prog + 1 Festival 2018 ja Kie von Herten.

KUVA: ANNE-MARIE FORKER

2Days Prog + 1 Festival 2018 ja Jonne von Herten (vas.) sekä Mikko von Herten.

Vuosituhanen vaihteessa veljekset päättivät tehdä yhteislevyn. Vuonna 2001 julkaistu *Experience* menestyi kohtuullisen mukavasti. Seuraava levy, vuonna 2006 ilmestynyt *Approach* myi kultaa ja toi veljeksille Vuoden rock-albumi-Emman.

Sittenmin menestys on jatkunut. Von Hertzeneillä on ollut vuosien mittaan veljesbändin ohella muita samanaikaisia bändikuvioita, mutta tällä hetkellä he keskittyvät vain Von Herten Brothersiin.

”Meillä sattui olemaan biisejä vuosituhanen vaihteessa ja päätimme tehdä tällaisen veljesproggiksen. Alku oli aika spontaani ja projektiluontoinen. Ihan tosissamme olemme tehneet tätä hommaa vuodesta 2006, jolloin *Approach* sai aikaan jonkinlaisen haipin”, Mikko luonnehtii.

Biisien ytimessä

Kaikki kolme veljestä osallistuvat sävellys- ja sovitusyöhön. Mikko vastaa enimmäkseen sanoituksista. Hän kertoo yhtyeen käyttävän paljon aikaa säveltämiseen ja jokaisen biisin ytimen hahmottamiseen.

”Aiheelle on annettava aikaa. On istuttava, soitettava ja kokeiltava.” Mikon mukaan on tärkeää, että veljeksistä jokainen kokee saavansa omaa visiotaan mukaan levyille.

”Jokainen meistä tekee omalla tahollaan musiikin aika valmiinkuuloiseksi, ennen kuin se annetaan muiden pureskeltavaksi. Kukaan ei määräile tai liidää yhtyeen luovaa prosessia. Ja jos jostain kehitellystä jutusta ei tule kylmiksiä, sitä pitää työstää eteenpäin.”

”Minulla henkilökohtaisesti on sellainen fiilis, että meidän on tarkasteltava todella tarkasti, mitä me haluamme tehdä seuraavaksi. Ihminenhän on siitä hauska olento, että uusiutumisen tarve on aina vahva. Ulkopuolisen mielestä hän saattaa kuitenkin päätyä hyvin samankaltaisiin ratkaisuihin kuin ennenkin. Tekijälle itselleen kokemus uusiutumisesta on prosessin tärkeä osa, vaikka se olisikin vain silmänlumetta.”

Samalla Mikko toteaa, että tinkimättömyys on osa Von Herten Brothersin musiikkia, minkä myötä monet asiat tulevat olemaan niin kuin ennenkin. Hän luonnehtii yhtyeen musiikkia omaperäiseksi, rönsyile-

>>>

>>>

väksi ja paikkapaikoin kimurantiksi. Oleellista on se, että melodiat ovat kiinnostavia ja biisit ylipäättään hyviä.

”Itse haluan meidän veljesbändin olevan kuin paremman ravintolan 12 ruokalajin illallinen, jossa on hyvät viinit ja upeat, moninaiset maust. Meillä on vähän hevimpää settiä ja myös sokerista pumpulia. All the colors of the rainbow -tyyppisesti.”

Mikko uskoo, että Von Herten Brotherisiin liitetty progressiivisuuden leima juontaa juurensa tuotannon muutamasta avain-biisistä.

”Ei käy kuitenkaan kieltäminen, että me kasvoimme muusikoiksi ja aikuisiksi 70-luvun suurten progebändien, Queenin, Pink Floydin ja YESin ollessa maailman seuratuimpia ja suosituimpia orkestereita. Niiden lisäksi musiikkiimme on kuitenkin tullut vaikutteita muualtakin, esimerkiksi kansanmusasta, klassisesta musasta, punkista ja americana-tyyppisestä folktahtavammastakin kamasta.”

Musiikillisia juuria tulee myös perheen ja suvun kautta. Veljesten isä **Hasse von**

Herten soittaa kitaraa ja huuliharppua The Roosters -rockyhtyeessä. Setä **Lasse von Herten** on The Roostersin laulaja-basisti. Aiemmin hän oli mukana myös Cumulus-yhtyeessä, joka esitti muun muassa kansan- ja maailmanmusiikkia.

Valtavirran ulkopuolella

Mikon mukaan veljekset osaavat antaa toisilleen riittävästi tilaa. Mikko kokee, että he ovat nykyään myös hyviä kannustamaan toisiaan. Vuosien ja kilometrien myötä veljekset tuntevat niin omat kuin toistensa vahvuudet ja heikkoudet varsin hyvin.

”Väistelemme ja käytämme niitä hyväksi tarpeen mukaan. Veljeksinä olemme toki aina välillä toistemme kurkuissa kiinni, mutta lempeästi.”

Mikko tapaa antaa eniten haastatteluja ja vastaa yhteistyökuvioista, koska hän on veljeksistä ulospäinsuuntautunein.

”Kie on sisällöntuottajana ihan ässä ja taiteellinen visionääri monella muullakin tapaa. Jonne pitää meidän kaikkien jalat maassa, ja on järjen ääni esimerkiksi taloudellisiin riskeihin liittyvissä asioissa. Hän on todella harkitsevainen liikkeissään, mitä taas esimerkiksi minä en ole yhtään.”

Von Herten Brothers on suuntautunut urallaan vahvasti myös ulkomaille. Mikon mukaan ulkomailta onnistuminen vaatii paljon panostuksia, visiota, aikaa, presenssiä ja varsinkin onnea.

”Onni on vältellyt meitä tehokkaasti ja meidän tiimeilläkkin on ollut visiot vähän hukassa. Tulokset ovat sen takia jääneet vaatimattomiksi... syytämme siis muita siitä, ettemme ole kansainvälisiä megastaroja”, Mikko naurahtaa.

Von Herten Brothersin levyjä on nousut esimerkiksi Britannian rockalbumilistalle. Mikko von Herten uskoo, että heidän musiikkinsa moninaisuus saattaa osaltaan vaikeuttaa suuremman läpimurron toteutumista.

Laulamme
jatkossakin siitä,
mihin uskomme.

”Operoimme sulatusuunimaisen rock-musamme kanssa selkeästi valtavirran ulkopuolella. Esimerkiksi useat festivaalijärjestäjät haluavat, että tilattavan bändin musiikki on selkeästi tiettyä genreä; oli se sitten maailmanmusaa, metallia, progea tai poppia. Me flirttailemme kaikkien tyyllisuuntien kanssa ja siksi olemme ajautuneet sellaiseen outo lintu-lokeroon.”

Mikko toteaa, että kaikista tärkeintä on kuitenkin musiikki itse.

”Yritämme keskittyä sen tekemiseen nyt entistäkin enemmän, ja tietenkin myös taiteemme onnistuneeseen esittämiseen. Kaikki uran etenemisajatukset ja siihen liittyvät kamppailut ovat kuitenkin vain ulkoista diibadaabaa.”

Enemmän yhteistä

Viime vuonna Von Herten Brothers julkaisi Yhdistyneiden kansakuntien yleismaailmallisen ihmisoikeusjulistuksen 70-vuotisjuhlaa kunnioittavan *Jerusalem*-kappaleen, johon liittyi myös musiikkivideo. Mikko arvioi ihmiskunnan elävän mielenkiintoisia aikoja. Ratkaistavana on vaikeita ja suuria kysymyksiä ja haasteita.

”Monet reagoivat siten, miten ihminen usein luonnollisimmin muutokseen reagoi: negaation ja pelon kautta. Hyvin pitkään ajateltiin siten, että yhteistyössä on voimaa ja sovussa syntyy paras lopputulos. Tämä ideologia näyttää murenevan ihmisten itsekkyyden moukaroimana.”

Mikon mielestä ongelmista on aina helppoa syyttää muita. Peiliin ei haluta katsoa. Samalla moni on nykyään rakastunut omaan peilikuvaansa.

”Tällainen uber-individualismi on johtanut siihen, että meistä on tullut itsekkäämpiä. Meillä on liikaa omaa, kun meillä pitäisi olla enemmän yhteistä.”

Mikon mukaan etukäteen ei voi tietää, miten ajankohtaiset kysymykset vaikuttavat tulevan levyn biiseihin.

”Minulle kirjoittaminen on eräänlaista tajunnanvirtaa, eli en tietoisesti päätä kirjoittaa määrättyistä teemoista. Ainakin laulamme jatkossakin siitä, mihin uskomme.”

Kotimainen englanninkielinen rock soi Suomessa enää harvalla taajuudella, Mikko von Herten sanoo.

Vanhempaa väkeä

Mikko toteaa, että viimeksi 90-luvulla rock oli hetken globaalia valtavirtaa. Nykyään rock-musiikin kuulijakunta on pääosin vanhempaa väkeä, ja kotimainen englanninkielinen rock soi Suomessa enää harvalla taajuudella.

”Ei rockilla kovin ruusuiset tulevaisuudennäkymät ole. Vaikkakin aina voi tapahtua jotain yllättävää ja joku nuori punk-ryhmä voi hyökätä yli maailman kuin Nirvana ikään. Juuri nyt rock on kuitenkin vain harvojen flavor of the month. Lähinnä se kummittelee

naavapartojen pölyttyneissä levysoittimissa ja uudempi rockahtava kama on marginaalissa – mihin se tavallaan kuuluukin.”

Mikon mukaan Von Herten Brothersin urassa ja olosuhteissa ei ole vuosien mittaan tapahtunut juurikaan muutosta.

”Yövyimme vieläkin nuhrisissa, simpeleissä majapaikoissa ja ajelemme keikoille ahtailla pakuilla. Tämä on kutsumusammatti, puskeemme menemään lähetyssaarnaajan hatun päähän. Ei kukaan järkevä meidän ikäinen tätä muuten jaksaisi.”●

Autamme
laajentamaan yleisöäsi

otavamedia **LIVE**

SISÄLLÖT | VIDEOT | WEBCAST | PODCAST

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia ääniteknologian uutuuksia.
Teksti: Tommi Saarela

Drawmer 1976.

Äänitysohjelmisto uudistui

JULKAISUVUOTENSA mukaisesti nimetty uusi Pro Tools 2019 keskittyy lisäämään arvostettuun audiosoftaan ennen kaikkea määrää, mutta myös toivottuja uusia ominaisuuksia.

Siinä kun ohjelmiston uusi konseptiuudistus – joka tarjosi esimerkiksi perinteisen ostamisen rinnalle kuukausimaksuperusteisen käyttölisenssin –

tapahtui viime versiossa, uusi versio tuo nyt tähän konseptiin lisää potkua.

Tästä osoituksena samanaikaisesti soivien raitojen maksimimäärä on noussut lähes neljäänsataan, minkä veikataan tulevan tarpeeseen erityisesti suuren mittakaavan tuotannoissa, joissa on saatettu aiemmin törmätä raitamäärien rajoihin.

Midiraitojen määrä on noussut yli tuhanteen, eli kaksinkertaiseksi aiemmasta reilusta viidestäsadasta, mikä mahdollistaa muhkeimpienkin samplekirjastojen entistä laajemman sointi- ja sävytaatin käyttämisen, ilman huolta rajoituksista.

Ominaisuuksien uudistuksista tärkeimpiä lienee mahdollisuus päivittää raitoja ja valintajoukkoja testaamalla niihin esimerkiksi uusia efektejä, presettejä ja luoppauspisteitä, musiikin kaiken aikaa pyöriessä keskeytyksettä.

Pro Tools maksaa noin 695 euroa. Vaihtoehtona tarjotaan käyttölisenssiä, jonka hinta on noin 345 euroa vuodessa. ●

Lisätiedot: avid.com

Pro Tools 2019.

Lämpöä ja leveyttä

DRAWMER on julkaissut kaksi tutun näköistä yhden räkkiyksikön kokoista analogista studioprosessoria, jotka henkivät 1970-lukua nimiään myöten.

Drawmer 1974 on vanhan koulun 4-alueinen parametrisen stereokorjain, joka tarjoaa omat säädöt Low-, Low-Mid-, High-Mid- ja High- taajuuksille.

Low- ja High-korjaimet sisältävät kaistan keski- ja alataajuuksien lisäksi portaattomat ±12dB korostimet/leikkurit sekä Slope- eli jyrkkyys säädöt (6–12 dB/oktaavi). Edellisiin lisäten Low Mid- ja High-Mid -alueilla voidaan säätää myös Q-arvoa eli kaistanleveyttä.

Laitteeseen sisältyvät klassiset ali- ja ylipäästösuotimet kohinoiden ja hurinoiden poistoon, itsenäisen tulotason säätö sekä bypass- eli ohituskytkin.

Samaan klassikkosarjaan julkaistu Drawmer 1976 on yhdistelmä 3-alueista stereokuvan levittäjää ja analogista saturaatioprosessoria eli "soundinlämmittäjää".

Jokaiselle kolmesta kaistasta on tarjolla identtiset säätimet, joiden avulla voidaan määrittellä stereokentän leveys, taso ja saturaation määrä. Myös ohitus- ja mykistyskytkimet kuuluvat kaistakohtaiseen säädinvalikoimaan. Jakotaajuudet kaistojen välillä ovat niin ikään säädettävissä tarpeen ja taroituksen mukaan.

1976:ssa sekä tulo- että lähtötason säädöt ovat määriteltävissä omilla potentiometreillaan. Monopainikkeen avulla voidaan tarkistaa, ettei stereokuvan peukalointi sotke äänityksen monoyhteensovivuutta.

Kummankin laitteen hintaluokka on tuhannen euron tuntumassa. ●

Lisätiedot: drawmer.com

Drawmer 1974.

Hiljaa harjoitellen

BLACKSTARIN valmistama, sähkökitaraan tai -bassoon kytkettävä amPlug2 Fly -kuulokevahvistin mahdollistaa hiljaisen harjoittelun milloin ja missä vain. Sen avulla pitkät soitto sessiot sujuvat muita häiritsemättä niin keikkakuin lomamatkoillakin. Paristokäyttöinen, kolmekanavainen kuulokevahvistin sisältää Blackstar-soundivalikoiman lisäksi sisäisiä rytmi- luuppeja.

Blackstarin amPlug2 Fly maksaa noin 50 euroa. ●

Lisätiedot: blackstaramps.com

amPlug2 Fly.

Autamme laajentamaan yleisöäsi

Tulevaisuudessa jokainen yritys on media. Se tarkoittaa ennen kaikkea avoimuuden lisääntymistä ja tiedon läpinäkyväksi tulemistä. Siinä missä ennen saatoit antaa jonkun muun huutaa puolestasi, on nyt megafoni tarjolla juuri sinulle. Kun viesti on väkevä ja väline oikea, osaamisesi kantautuu laajalle joukolle, joka on valmis kuuntelemaan sitä, mitä haluat heille opettaa ja kertoa.

Kuva ja ääni liikkuvat nopeammin kuin koskaan aiemmin. Elämme valtavassa visuaalisten ärsykkeiden tulvassa. Siksi keskity siihen mitä ja miten äänesi valjastat. Tänä päivänä liikkuva kuva ei ole enää pelkästään yksittäinen mainosvideo vaan myös live-lähetystä, videosarjoja, tuote-esittelyvideoita, asiakaskohtaamisia, oivalluksia, tervehdyksiä, brändiviestintää... Oikeanlaisen kumppanin avulla suunnittelet ja toteutat liikkuvan kuvan siten, ettei se ainoastaan viesti vaan myös vaikuttaa. Se on tutkitusti tehokkain keino tavoittaa ihmiset tänä päivänä.

Ilmoittaudumme kumppaniehdokkaaksi sinulle. Ota rohkeasti yhteyttä, niin kerron, kuinka saat viestisi liveksi.

Harri-Pekka Pietikäinen
Tuottaja, Otavamedia OMA
harri-pekka.pietikainen@otava.fi
045 132 3506

live.otavamedia.fi

otavamedia **LIVE**

SISÄLLÖT | VIDEOT | WEBCAST | PODCAST

. AH82

HIFI STUDIO

ESITYSTEKNIikka

Neukkarit, auditoriot, koulutus- ja julkitilat... AV-esitystekniikan suunnittelee ja toteuttaa HifiStudio kokemuksella, parhaalla tekniikalla ja edullisin hinnoin.

Edullinen rahoitus
- pyydä tarjous!

Neukkarit, auditoriot, koulutus- ja julkitilat... AV-esitystekniikan suunnittelee ja toteuttaa HifiStudio kokemuksella, parhaalla tekniikalla ja edullisin hinnoin.

Tarjoamme monipuoliset AV-ratkaisut esimerkiksi seuraaviin tiloihin
Neuvottelu- ja edustustilat • Kosteat tilat ja saunat • Auditoriot ja kotiteatterit • Ravintola • Myymälätilat

- Etelä-Suomi: Ville Arzoglou, +358413174373, Ville@HifiStudio.fi, Mika Helin +358442412420, mika.helin@hifistudio.fi
- Varsinais-Suomi: Antti Vuorilahti, 050 351 4324, antti.vuorilahti@hifistudio.fi • Pirkanmaa: Kimmo Lauttajärvi, 03-225 2212, kimmo.lauttajarvi@hifistudio.fi
- Pohjois-Suomi: Håkan Brandt, 050-554 3062, hakan.brandt@hifistudio.fi

HIFI STUDIO

YRITYSKÄYNTIEN SUORITETAAN

RAVINTOLAT/KAHVILAT: La Famiglia, Flamingo, Vantaa • Sir Eino, Flamingo, Vantaa • Raffaellon terassi, Helsinki Fabrik • Bacco • Naughty BRGR • Sky Express • Chapter • Ravintola Orchid Passio • Yume, Helsinki • La Cocina, Helsinki • Kuu, Helsinki • Ravintola Locanda, Helsinki • Hella ja Huone, Tampere • American Dinner, Tampere ja Lielähti • Linkosuo Siilinkari, Tampere • Huber, Tampere • Sante Sampanjabaari, Tampere • Pyymäen Kahvila, Tampere • Naughty Burger, Tampere • Ravintola Periscope, Tampere • Puistola, Oulu • Uusi Seurahuone, Oulu • Oskarin Kellari, Oulu • Maikkulan Kartano, Oulu • Antell Ravintolat, Oulu • Jumpru, Oulu • Villa Hannala, Oulu • Cafe Europa, Tampere • Nespresso Boutique, Helsinki • Cafe & Bar 21, Rovaniemi • Carre, Turku • Aninkainen, Turku • Torre, Turku • TPS ravintola, Turku. KOULUJA: • Svenska Privatskolan i Uleåborg, Oulu • Hamk, Hämeenlinna • Raahen Ammattioppilaitos, Raahen • Kiimingin Lukio, Kiiminki • Virpiniemen Liikuntaopisto, Kello • Turenin yhteiskoulu, Janakkala. MYYMÄLÖITÄ: • Intersport Koskikeskus, Tampere • Boknäs, Tampere • K-extra Kiivi, Tampere • Crocs Store, Vantaa • Guess Store Galleria Esplanad, Helsinki • liittala Store Kamppi, Helsinki • Elisa Shopit, Tampere • Duetto, Jyväskylä ja Rovaniemi • Pohjanheimo, Tampere • Vamos Kenkäkauppa, Tampere • Autotalo Wetteri, Oulu, Kemi, Rovaniemi • Jim & Jill, Oulu • Suomalainen Kirjakauppa, Oulu • Keittiömaailma, Oulu • Hiustenmaailma, Oulu • Oulun Koru, Oulu • Kauppaporvarin Apteekki, Raahen • Noblessa-keittiöt, Oulu • Pörhön Autoliike • Autotalo Laakkonen Oy, Oulu • Boath • Buster Boat Store, Turku. ELISA KULMA • Elisa Citykäytävä • SuperDry – Ideapark Lempäälä PANKKEJA: • Aktia Pankki Ratina, Tampere • Akaan seudun Osuuspankki • Nordea, Oulu • Handelsbanken, Tampere. LIIKUNTAKESKUKSIA: • Syke / Fressi, Tampere • Ateena, Ylöjärvi • Liikuntasali 35+, Tampere • Classic Gym, Tampere • Iso Syöte Laskettelukeskus, Pudasjärvi • Nallisport Pattoiluhalli, Oulu • Beauty Center, Oulu • Pelixir, Oulu. MUITA KOHTEITA: • Sisustusarkkitehtitoimisto dSign Vertti Kivi & Co, Helsinki • Pormestarin sauna, Tampere • Hammasklinikka Kruunu, Tampere • Pirkanmaan sairaanhoitopiiri PSHP, Tampere • Valkeakosken seudun koulutus- ja työväen keskus • Ina Finland Oy, Tampere • Metso Minerals Oy, Tampere • Ilves Hockey Oy, Tampere • Tappara Tammohockey Oy, Tampere • Gofore Oy, Tampere • Hotelli Homeland, Tampere • Waaksyn ratsastustallit, Kangasala • Vexve Oy, Sastamala • Tampereen Kauppareita, Tampere • Robit Rocktools, Lempäälä • Tampereen Gourmetclub, Tampere • Insta Oy, Tampere • Laukko Historicum, Laukon Kartano, Vesilahti • Aspocomp, Oulu • Kaleva, Oulu • Hammastääkäriasema Aaria Oy, Oulu • Head Invest Oy, Oulu • Oulun Seurakuntayhtymä Vanha Pappila, Oulu • Rokuan leirikeskus, Rokua • Ylikiimingin seurakuntatalo, Ylikiiminki • Tuuran kirkko, Oulu • LähiTapiola, Oulu • Port Tower, Kakkola • Proventia Oy, Oulunsalo • Paleniemen seurakuntatalo, Oulu • Coronaria Oy, Oulu • Pohto Oy, Oulu • Salon Virho, Oulu • Kemin kävelykadun äänentoisto, Kemi • Outokumpu, Tornio • Betamet, Oulu • Mammuttikoti, Oulu • Tornihotelli, Tampere • TPS pukuhuone, Turku • Muotoa – Helsinki • Shortcut – Espoo • Neuvottelukeskus Valtatie 30 – Tampere